

Ölands vatten på Internationella vattendagen – Dags att hjälpas åt!

De senaste årens låga nederbördssiffror har gjort att grundvattennivåerna på Öland är smärtsamt låga. Om vi lyfter blicken från den akuta situationen är det lätt att se att det är den mänskliga faktorn som under lång tid orsakat dagens tillstånd. Men tillståndet är inte hopplöst och vi är inte rädlösa!

Sedan starten har Ölands Vattenråd haft som centralt budskap och ledstjärna att öka kvarhållningen av vatten på land. Det har inte varit möjligt 2015-2016, men de år då nederbörden är normal rinner ungefär 180 miljoner m³ vatten från Öland (baserat på beräkningar från SMHI). Sammanlagt levererar Borgholm och Mörbylånga 3,5 miljoner m³ ut i de kommunala vattennätten. Ett normalår förlorar vi alltså mer än 50 gånger vår kommunala förbrukning genom kanaler och vattendrag! Många av dessa kubikmeter skulle kunna fångas upp i hela systemet genom att delvis grunda upp eller göra låga trösklar i åkerdiken och kanaler. På sommaren faller trots allt mycket regn, vatten som dock aldrig blir grundvatten eftersom det tas upp av växter och avdunstar. Därför behöver vi alla göra vad vi kan för att spara regnvatten – vi vet inte vad resten av årets väder för med sig.

Genom förekomsten av sandfält i isälvsdeltan har Borgholms kommun har särskilt goda förutsättningar att försörja *hela Öland* med vatten av god kvalitet. Det förutsätter dock att landskapets förmåga att magasinera ytvatten återställs. Ett exempel är Strömmens avrinningsområde med Amunds mosse, som före torrläggningen var en av Ölands största sjöar. Enbart genom Strömmen rinner det årligen ut mer än 10 miljoner m³ prima sötvatten till Östersjön. Ett återställande av öppet vatten i Amunds mosse genom en reglerbar tröskel som fångar upp övrlösdvattnet efter öringleken och höjer vattennivån med blygsamma tre (3) dm skulle öka magasineringen med 700 000 m³ (2 347 995 m² x 0,3 m). Ett sådant alternativ med utbyggd infiltration i till exempel Rällafältet skulle innebära en betydande förstärkning av våra vattentillgångar samtidigt som det skulle ge mervärden i form av återskapade en grund sjö.

Vattenrådet råder Länsstyrelsen och ölandskommunerna att inte gripas av panik och lägga alla ägg i en korg d.v.s. gå över eller ner i sundet efter vatten utan sitta lugnare i båten. Avsaltning eller överföringsledning får inte ses som Lösningen utan endast som behandling av ett symptom som kräver ett mycket mer långsiktigt arbete. Dessutom förutser SMHI i en ny rapport ökad, men varierad, nederbörd för Öland under tiden fram till 2100. Där framgår det tydligt att ökningen sker på höst-vinter medan vår-sommar kommer Öland att få en väsentligt minskad vattentillgång i såväl ytvatten som i marken. Detta scenario betonar tydligt vikten av en inriktning mot åtgärder som minskar avrinningen till Östersjön. Det kan därför vara vanskligt att förlita sig på tekniska lösningar. Den ekonomiska aspekten är också svåröverskådlig vilket kan leda till onödigt stora kostnader en lång tid framöver.

Kontakt

Samordnare Kristin Bertilius
Hemsida: www.vattenorganisationer.se/oland/
Bankgiro: 716-0419

Tel: 0485-88480
Adress: Box: 52, 387 21 Borgholm
Organisationsnummer: 802456-5338

E-post: kristin.bertilius@borgholm.se

Alla åtgärder måste också ställas i relation till de naturvärden som finns på Öland. Ökar vi kvarhållningen av vatten finns större möjlighet till levande vattendrag, våtmarker och andra vattensystem. Detta innebär naturligtvis en framsynt naturvård, vilket är viktigt i sig, och vilket dessutom gynnar besöksnäringar som är knutna till dessa ytvattenförekomster. Bevattningsdammar kan också utformas för att bättre gynna biologisk mångfald.

Temat för årets Internationella vattendag är *Vatten och jobb*. De verksamheter som finns på Öland är beroende av vattnet: turismen, jord- och skogsbruket och industrier. Vattenrådet är den plattform där de flesta verksamheterna finns representerade och här går det att få en helhetssyn på vattnets användning, förekomst och betydelse.

Med vänlig hälsning

Styrelsen för Ölands Vattenråd